

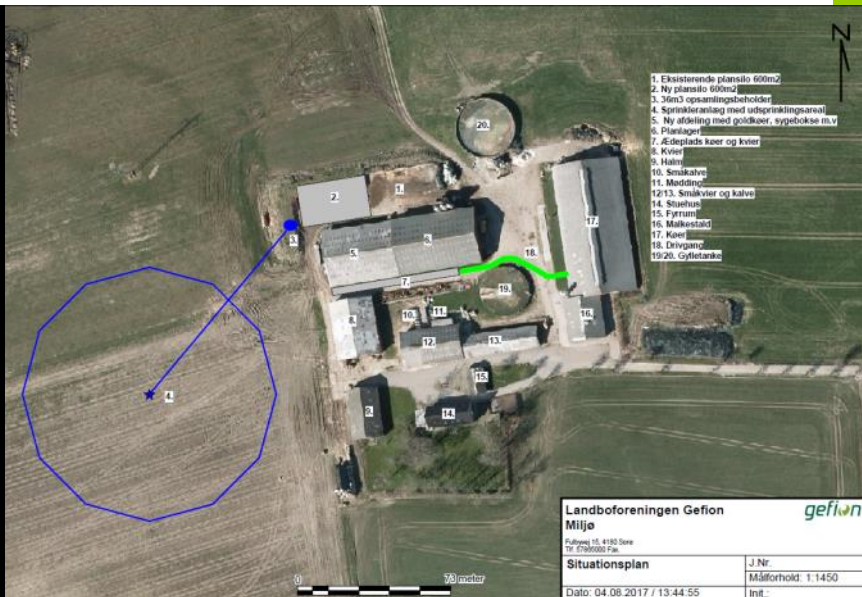
SORØ
KOMMUNE

Tillæg til miljøgodkendelse af kvægbruget på Krogen 15, Munke Bjergby

udvidelse fra 381 DE til 477 DE

§ 12

Lov nr. 1572 af
20. december 2006
om miljøgodkendelse
mv. af husdyrbrug

Dato for gyldighed

8. september 2017

Teknik, Miljø og Drift
Rådhusvej 8
4180 Sorø
Telefon 57 87 60 00

teknik-miljoe@soroe.dk

www.soroe.dk

Sagsnummer: 340-2017-17365

Indholdsfortegnelse

1.	Tillæggets omfang	3
1.1.	Resumé	3
1.2.	Offentlighed	3
1.3.	Klagevejledning m.v.	4
1.4.	Gyldighed.....	4
1.5.	Revurdering af miljøgodkendelse og tillæg hertil	4
1.6.	Ophør	5
1.7.	Tillæggets indhold og vurderinger	5
2.	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	5
2.1.	Nye og eksisterende anlæg på ejendommen	5
2.2.	Anlæggets beliggenhed i forhold til fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.	6
2.3.	Placering i landskabet.....	6
3.	Husdyrholdet og produktionsforhold	7
3.1.	Husdyrholdet og staldanlæg.....	7
3.2.	Fodring	8
3.3.	Ensilage	8
3.4.	Øvrige produktionsforhold	9
3.5.	Driftsforstyrrelser eller uheld	9
4.	Gødningstyper og -håndtering.....	9
4.1.	Husdyrgødning	9
4.2.	Fosforindhold i husdyrgødningen	10
5.	Gener fra husdyrbrugets anlæg.....	11
5.1.	Lugt.....	11
5.2.	Fluer og skadedyr	12
5.3.	Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner	13
5.4.	Transport	13
6.	Bedriftens påvirkninger af natur og miljø	13
6.1.	Ammoniakfordampning og naturområder	13
6.2.	Udbringningsarealer.....	14
7.	Egenkontrol, management og alternative løsninger	15
7.1.	Management og egenkontrol.....	15
7.2.	Alternative løsninger	15
8.	Bilag.....	17
Bilag 1.	Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)	17
Bilag 2.	Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre	19
Bilag 3.	Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder.....	20
Bilag 4.	Oversigt over vilkår	25

1. TILLÆGGETS OMFANG

1.1. Resumé

Niels Henrik Hjerrild, Krogen 15, 4190 Munke Bjergby har ansøgt om tillæg til den eksisterende miljøgodkendelse fra 06.05.2010. Tillægget gør det muligt at udvide produktionen af malkekvæg fra 380,96 DE til 477,02 DE malkekvæg.

I forbindelse med udvidelsen skal der bygges udvendigt foderbord til den eksisterende foderlade, der omdannes til dybstrøelsesstald til nykælvere og med sygebokse. Foderbordet opføres på sydsiden af bygningen i hovedparten af bygningens længde. Derudover skal der i forbindelse med udvidelsen opføres en ny ensilageplads umiddelbart vest for en eksisterende plads og nord for den "nye" dybstrøelsesstald. Der søges i forbindelse med tillægget om tilladelse til at udsprinkle overfladevandet fra de to ensilagepladser. Endelig søges der om en udvidelse af den eksisterende møddingsplads til placering af kalvehytter.

Den ansøgte bedrift drives under CVR nr. 20072970. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den eksisterende miljøgodkendelse, og med de ændringer, der fremgår af dette tillægs vilkår.

Ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelse er indsendt til Sorø Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 07.07.2017. Tillægget lægger sig til den eksisterende miljøgodkendelse fra 06.05.2010.

Sorø Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse i henhold til de gældende regler¹. Tillægget er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **vilkår**:

- Gyldighed (*vilkår 1.4.1.*)
- Ophør (*vilkår 1.7.1.*)
- Husdyrholdets sammensætning og staldsystemer (*vilkår 3.1.1.*)
- Placering af markstakke med ensilage (*vilkår 3.3.1.*)
- Forskrift for opbevaring af olie og kemikalier (*vilkår 3.4.1.*)
- Indretning af vandinstallationer (*vilkår 3.4.2.*)
- Staldhygiejne (*vilkår 5.2.1.*)
- Logbog for egenkontrol (*vilkår 7.1.1.*)

Nogle af vilkårene i dette tillæg til miljøgodkendelse kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet i afsnit 7.1.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver mere restriktive end vilkårene i denne godkendelse.

1.2. Offentlighed

Orientering om udkast til tillæg til miljøgodkendelse blev den 15.08.2017 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor en beregnet konsekvenszone, samt skønnede parter i sagen, og ansøger selv. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 3 uger. Der indkom ingen bemærkninger til udkastet.

¹ Lov 256 af 21.03.2017 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrgodkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1.189 af 27.09.2016.

1.3. Klagevejledning m.v.

Ansøger selv kan klage² over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Det samme kan enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagen, samt en række foreninger og organisationer m. v. Klagen skal være modtaget senest 06.10.2017 kl 23.59.

Klagen skal indsendes digitalt til Sorø kommune via Miljø- og Fødevareklagenævnets klageportal. Klageportalen findes på www.borger.dk og www.virk.dk. Nævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet opkræver et gebyr for at klage. Gebyrets størrelse kan ses på <http://nmkn.dk/>.

Tillægget til godkendelse kan udnyttes på egen risiko, hvis der klages over det. Det er dog under forudsætning af, at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan i særlige tilfælde afgøre, at tillægget ikke kan udnyttes før klagen er behandlet. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan ændre eller ophæve kommunens afgørelse på baggrund af en klage.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. En retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

Der er til enhver tid aktindsigt i sagen jf. forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

1.4. Gyldighed

Vilkår:

1.4.1. Dette tillæg til godkendelsen bortfalder, hvis ikke bygge- og anlægsarbejder er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis en del af tillægget ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

1.5. Revurdering af miljøgodkendelse og tillæg hertil

Virksomhedens miljøgodkendelse og eventuelle tillæg skulle i henhold til husdyrgodkendelsesloven regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Revurdering af ejendommens miljøgodkendelse fra 06.05.2010 skulle således påbegyndes foråret 2018 og revurdering af dette tillæg til miljøgodkendelsen i 2022.

Ved lov om ændring af bl.a. lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug³ er det imidlertid vedtaget at, fra den 01.08.2017 skal husdyrbrug, der er godkendt efter § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, alene revurderes, såfremt husdyrbruget ikke lever op til krav om totaldeposition for ammoniak efter §§ 25 og 26⁴, og revurderingen omfatter alene dette forhold. Tilsvarende gælder husdyrbrug, der er godkendt efter § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug eller efter kapitel 5 i lov om miljøbeskyttelse, og som ikke er IE-husdyrbrug.

Produktionen på Krogen 15 er godkendt efter § 12 men er ikke et IE-husdyrbrug, Kommunen skal således træffe afgørelse om, hvorvidt godkendelsen skal tages op til revurdering, eller om kravet om revurdering kan frafalde, jf. krav om totaldeposition for ammoniak.

Det er Sorø Kommunes vurdering, at da bedriftens totale afsætning af ammoniak på nærliggende, særlige naturområder ligger under bekendtgørelsens grænser⁵ (se i øvrigt afsnit 6.1 og bilag 3) kan kravet om revurdering jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 39 stk. 2 frafalde.

Hermed bortfalder vilkår 3 i ejendommens godkendelse af 06.05.2010.

² Lovbek. nr. 256 af 21.03.2017 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kap. 7.

³ Lov nr. 204 af 28.02.2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love § 10 stk. 10.

⁴ Bekendtgørelse nr. 916 af 23.06.2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

⁵ Såkaldt kategori 1 og kategori 2 natur: Natura 2000 områder, og udvalgte naturområder af en vis størrelse, jf. bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

1.6. Ophør

Vilkår:

1.6.1. Ved ophør af produktionen skal gyllesystemet tømmes for gylle og staldene rengøres. Gylle og fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspreddning. Eventuelle rester af olie og/eller kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativer herfor.

Hvis husdyrproduktionen ophører, skal ejeren kontakte tilsynsmyndigheden inden 4 uger, så der kan aftales en forsvarlig nedlukningsplan.

1.7. Tillæggets indhold og vurderinger

I de følgende kapitler gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Hvis kommunen har fastsat vilkår, vil de være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller afsnit, de vedrører. Det vil ofte være sådan, at ansøger skal kunne dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet i afsnit 7.1.

Dette tillæg knytter sig til den eksisterende miljøgodkendelse af 06.05.2010. Kommunen skal derfor som udgangspunkt kun vurdere de ændringer og tilføjelser, der ansøges om i forbindelse med tillægget. Vilkårene i den eksisterende miljøgodkendelse er således stadig gældende, med de ændringer, der eventuelt fremgår af dette tillæg.

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT - bedst tilgængelig teknologi (Best Available Technology).

BAT er berørt i flere af de følgende afsnit, og der er evt. formuleret vilkår i relation til EUDirektivets krav herom.

Der skal redegøres for BAT på følgende 5 områder: staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, forbrug af vand og energi samt management.

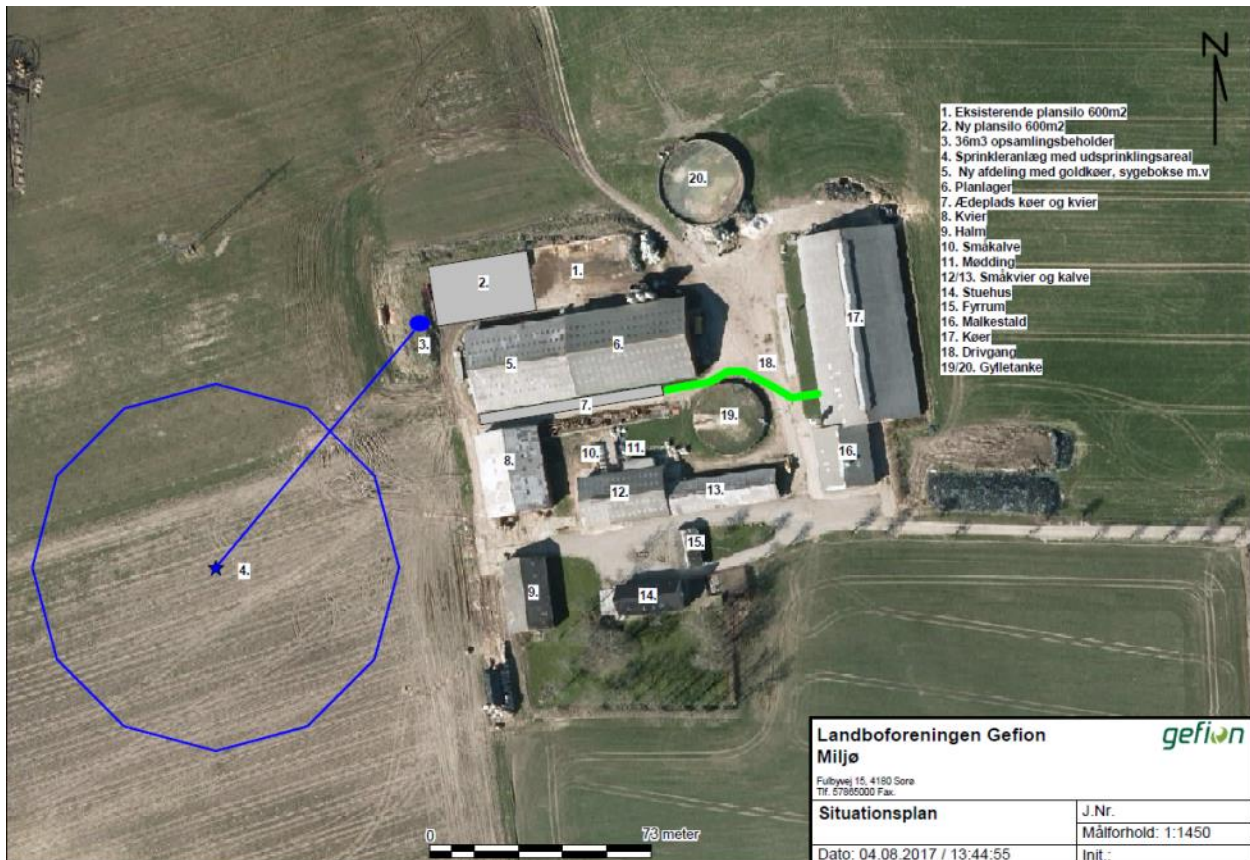
Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT notat (BREF-dokument) inden for kvægdrift, er det Sorø kommunes opfattelse, at mange af BAT-elementerne fra BREF for svin og fjerkræ er generelle, og derfor kan overføres til kvægbrug.

2. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

2.1. Nye og eksisterende anlæg på ejendommen

Der er søgt om opførelse af foderbord og ædeplads med spalter og linespil i tilknytning til den eksisterende foderlade, der omdannes til dybstrøelsesstald til nykælvere og med sygebokse. Tilbygningen opføres på sydsiden af bygningen i hovedparten af dens længde.

Derudover skal der i forbindelse med udvidelsen opføres en ny ensilageplads i forlængelse af den eksisterende og umiddelbart nord for den "nye" dybstrøelsesstald. I forbindelse med etablering af ensilagesiloen, skal der etableres et udsprinklingsanlæg til overfladevand fra såvel den nye som den eksisterende plansilo. Endelige søges der om en udvidelse af den eksisterende møddingsplads til placering af kalvehytter.

Anlægstegning

2.2. Anlæggets beliggenhed i forhold til fredninger, bygge- og beskyttelseslinjer mv.

Kommunen har konstateret at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt.

Kommunen har desuden konstateret, at det projekterede anlæg ikke er i konflikt med eksisterende fredninger, strand- klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og udenfor skov-, vej- og kirkebyggelinjer. Kommunen har ikke vurderet, om der på ejendommen er tinglyste vilkår, der kan begrænse projektet.

2.3. Placering i landskabet

Der er ingen specielle udpegninger (værdifuldt kulturmiljø, særligt bevaringsværdigt landskab mm.) i området, hvor husdyrbruget er placeret.

3. HUSDYRHOLDET OG PRODUKTIONSFORHOLD

3.1. Husdyrholdet og staldanlæg

Vilkår:

3.1.1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Aldersgrænser	Antal årssdyr	DE
Jerseykøer. Sengestald m. fastgulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time	17		240	272,88
Jerseykøer. Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	17		5	5,68
Småkalve, Jersey. Dybstrøelse, kort ædeplads med fast gulv	12 & 13	2 - 6 mdr.	56	11,92
Kviet/stude, Jersey. Spaltegulvsbokse	12 & 13	6 - 24 mdr.	56	19,64
Småkalve, Jersey. Dybstrøelse hele arealet	10	0 - 2 mdr.	28	4,89
Kvier/stude, Jersey. Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	8	6 - 24 mdr.	100	35,08
Jerseykøer. Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)*	5 og 7		105	126,93
Dyreenheder i alt				477,02

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres. Tilpasninger, f.eks. som følge af ændrede vægtgrænser indenfor samme dyregruppe, accepteres også, så længe det samlede antal DE ikke overskrides.

Kommunen vurderer endvidere med udgangspunkt i Miljøstyrelsens "Notat⁶ vedr. ammoniakemission krav i malkekvægsstalde", at ansøger kan vælge en anden gulvløsning, end den der er oplyst, uden krav om tillæg eller ny godkendelse. Det er dog en betingelse, at der ændres til en af de 8 gulvløsninger, der fremgår af notatet, idet de alle har et emissionsniveau på ≤ 4 %.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Det skal bemærkes, at alle eksisterende staldafsnit indgår i projektet og dermed i den nedenstående vurdering. Kommunen vurderer dermed, at der samlet set, for både de eksisterende og nye staldafsnit, ikke er behov for at stille vilkår om yderligere BAT-tiltag vedr. staldindretning. I vurderingen er indgået hensyn til de eksisterende staldes alder og staldsystemer samt en afvejning af forholdet mellem miljøeffekt og omkostninger.

Som udgangspunkt finder kommunen, at BAT-niveau for ammoniakfordampning skal svare til en beregning foretaget ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige

⁶http://mst.dk/media/mst/66774/Notat_DK_MST_Glatte_Gulve1.pdf

ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Miljøstyrelsens ansøgningsystem har beregnet, at den samlede produktion maksimalt må udlede 2.963 kg N/år i form af ammoniak. Den samlede produktion er beregnet til at udlede 3.058 kg N/år.

Ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt overskrider dermed som udgangspunkt den vejledende emissionsgrænseværdi. Kommunen vurderer dog, at overskridelsen må betragtes som ubetydelig, og der er derfor ikke grundlag for at fastslå, at husdyrbruget skal begrænse ammoniakemissionen yderligere ved anvendelse af BAT (jf. Natur og Miljøklagenævnsafgørelse NMK-132-00295). I denne vurdering er indgået hensyn til de eksisterende staldes alder og staldsystemer samt en afvejning af forholdet mellem miljøeffekt og omkostninger.

Det skal bemærkes, at vilkår 28 vedr. BAT på eksisterende kostald i miljøgodkendelsen af 06.05.2010 hermed vurderes at være bevist opfyldt og bortfalder.

Det skal ligeledes bemærkes, at da der ikke længere projekteres med dyr på græs, bortfalder vilkår 27 i miljøgodkendelsen af 06.05.2010 vedr. notering af tidspunktet for udbinding af kvæget i driftsjournalen.

3.2. Fodring

Der anvendes tidssvarende foderplanlægning og udfodringsteknikker, der er med til at begrænse spild og tab af næringsstoffer til miljøet. Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne.

Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREF-dokumentet (2003) BAT, at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det, at visse fodertilsetninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det BAT, at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase – for at få reduceret fjerkræs og slagtesvins fosforudskillelse.

BREF-dokumentet omhandler alene slagtesvin og fjerkræ men ikke kvæg og lignende. Idet koen er en drøvtygger, kan de forhold der er nævnt i BREF-dokumentet ikke ukritisk overføres til en kvægproduktion. Således er det f.eks. ikke muligt at anvende fytase eller syntetiske aminosyrer. I de senere år har der imidlertid været øget forsknings- og rådgivningsmæssig fokus på fosfor og fordringsnormen for fosfor er reduceret. Gennem foderplanlægningen er der ligeledes fokus på indholdet af såvel fosfor som protein i foderblandingen.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers valg af fodringsteknik med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til kravene til BAT vedr. fodring.

3.3. Ensilage

Vilkår:

3.3.1. Ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før ensilage igen må placeres på samme sted. I tilfælde af etablering af ensilage i markstak skal tidspunkt for placering og tømning samt placeringen noteres på et kortbilag i driftsjournalen.

Der opbevares ensilage i køresiloer ved ejendommen. I forbindelse med udvidelsen etableres yderligere en køresilo (se anlægstegning). Derudover vil der ved behov blive opbevaring af ensilage i markstakke i henhold til gældende regler for bl.a. tørstofindhold ved placering af ensilage i markstakke. Kraftfoder, korn, mineraler m.m. opbevares i siloer og som sækkevarer.

For at minimere risikoen for udvaskning af næringsstoffer til vandmiljøet og eventuelle grundvandsmagasiner, er der stillet vilkår om hvor længe og hvor tit en markstak må ligge på samme sted.

Kommunen vurderer, at især etableringen af ny ensilagesilo giver mindre risiko for forurening af jord og vandmiljø med næringsstoffer samt færre gener for trafikanterne, da hjemtransporten af ensilage koncentrerer på få sammenhængende timer.

3.4. Øvrige produktionsforhold

Vilkår:

3.4.1. Kommunens forskrift for opbevaring af olie og kemikalier skal følges.

3.4.2. Vandinstallationerne til landbrugsproduktionen skal indrettes efter anvisningerne i DS/EN1717 om tilbagestrømningssikring, jævnfør – Rørcenteranvisning 015. Tilbagestrømningssikringen skal efterses af en særlig sagkyndig med højst 12 måneders interval.

I forbindelse med ansøgningen om tillæg er der indsendt en række oplysninger om de øvrige produktionsforhold på ejendommen, herunder oplysninger om spildevandsforhold, forbrug af råvarer, energi og vand, transport til og fra ejendommen. Den samlede redegørelse ses i Bilag 1.

Der er stillet vilkår om, at kommunens forskrift for opbevaring olie og kemikalier skal følges. Hensigten er at minimere risikoen for forurening af jord, overfladevand og grundvand. Vilkåret erstatter samtidig vilkårene 20 og 22 i ejendommens eksisterende miljøgodkendelse, der ved ibrugtagning af dette tillæg bortfalder.

Stalde medfører risiko for forurening af drikkevandet med mikroorganismer og virus. Vandinstallationen i staldene skal derfor være udført med tilbagestrømningssikring kategori 5 efter DS/EN1717, jævnfør Rørcenteranvisning 015, således at der ikke kan ske forurening af drikkevandsinstallationerne på ejendommen eller vandværket på ejendommen. Eftersyn af tilbageløbssikringen skal dokumenteres i egenkontrollen.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

I henhold til BREF (2003) er det BAT at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning.

Der er i ansøgningen redegjort for hvordan det ansøgte med hensyn til forbrug af energi og vand lever op til kravet om BAT. Kommunen har stillet vilkår om logbog til egenkontrol af vand- og energiforbrug, og det vurderes med dette tiltag, at det ansøgte lever op til kravet om BAT.

3.5. Driftsforstyrrelser eller uheld

Landbruget har en beredskabsplan. Vedhæftet ansøgningen om tillæg var opdateret kortbilag med de nye bygninger og faciliteter. Beredskabsplan for bedriften, beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt strøm-svigt m.v..

I henhold til BREF (2003) er det BAT at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Kommunen vurderer, at med vilkåret om at der skal findes en opdateret beredskabsplan på ejendommen lever det ansøgte op til kravet om BAT.

4. GØDNINGSTYPER OG -HÅNTERING

4.1. Husdyrgødning

Den producerede husdyrgødning på ejendommen er kvæggylle og dybstrøelse. Der produceres i alt på ejendommen 5.808 tons gylle og 1.522 tons dybstrøelse pr. år.

I følge den indsendte kapacitetserklæring er den årlige produktion af flydende gødning 5.808 m³. Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene samt direkte

nedbør til beholderne. Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 4.620 m³, hvilket svarer til 9,3 måneders opbevaring.

Da det er vist, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen, bortfalder vilkår 7 i ejendommens godkendelse af 06.05.2010, når udsprinklingsanlæg til overfladevand fra ensilagepladserne er etableret.

Opbevaringsanlæg	Beholder nr.	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning
Perstrup gyllebeholder	19	1991	1.500	Flydelag
RC-tanken gyllebeholder	20	2006	3.000	Flydelag
Kanaler og fortank	-	-	120	-
I alt			4.620	

Placeringen af gyllebeholderne på ejendommen fremgår af oversigtstegningen i Bilag 2.

Alle tanke opfylder husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.08.2008) til pumper etc. Der udføres 10 års-beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt 1 gang årligt med henblik på inspektion.

Jf. BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnligt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Der omrøres kun i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Ligeledes ifølge BREF kan det være BAT at foretage en behandling af husdyrgødning på bedriften under visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området, men tilstrækkelig areal til at udbringe husdyrgødningen, kan det være BAT at foretage separation af husdyrgødningen.

Dybstrøelsen spredes for hovedparten direkte i forbindelse med tømning af stalden. Det resterende opbevares på eksisterende møddingsplads med fast bund og afløb til gylletank. Møddingspladsens placering fremkort af oversigtstegningen i Bilag 2. Der er stillet vilkår til mængden af dybstrøelse, der udbringes direkte fra stald, i den eksisterende godkendelse, dette vilkår er forsat gældende. Vilkåret er stillet for at niveauet for ammoniakfordampning fra stald og lageranlæg ikke skal blive overskredet.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers foranstaltninger vedr. opbevaring og håndtering af husdyrgødning med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til kravene til BAT på området.

4.2. Fosforindhold i husdyrgødningen

For husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg, skriver Miljøstyrelsen bl.a. i "Vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" om fosfor: "Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof, vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov, der ligger på 20-25 kg P/ha. Ved en forsat ophobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges.

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter enten fodringsteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller

separeringsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgasning i biogasanlæg.

For så vidt angår optimering af fosforudnyttelsen ved fodring af malkekvæg, vil mange fodermidler i praksis have et fosforindhold, der overstiger koens fysiologiske behov uden brug af mineralsk fosfor. Fodermidlernes naturligt høje indhold af fosfor vil derfor i mange tilfælde begrænse muligheden for at optimere fosfortildelingen i praksis. Adgang til foderanalyser for fosfor kunne i praksis give mulighed for at planlægge tildelingen af fosfor mere præcist, men manglende viden om fordøjeligheden af foderets fosforindhold betyder, at der fortsat skal være en sikkerhedsmargen i fodringsnormerne og fodringsplanlægningen, der tager hensyn hertil.”

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sorø Kommune er enig med Miljøstyrelsen, der i vejledningen vurderer, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge emissionsgrænseværdier for fosforudledningen fra malkekvægsbesætninger.

5. GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

5.1. Lugt

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra stalene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Områdetype	Geneafstanden minimum (m)	Aktuelle afstande (m)
Byzone / Sommerhusområde Dianalund	290	2.400
Samlet bebyggelse Bromme	197	1.410
Enkelt bolig Krogen 13	89	217

Lugtgeneafstandene er beregnet for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

Geneafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra centrum af et staldanlæg til en nabo/områdegrænse, hvor genekriteriet skal overholdes. Da der er flere lugtkilder (flere stalde) beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, der tager hensyn til, at der er flere stalde med forskellige emissioner. Det betyder, at afstanden til områdetyperne er beregnet ud fra et teoretisk lugtcentrum. Nærmeste enkelt bolig i landzone ses på kortet nedenfor.

Afstanden til nærmeste nabobeboelse i landzone

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens minimumkrav til lugtgenæfstande til de forskellige typer af beboelser i området.

Da gylleopbevaring primært foregår i ejendommens gylletanke, forventer kommunen kun lugtbi-drag fra ejendommens gylletanke ved omrøring og udkørsel.

Kommunen forventer ikke væsentlige lugtgener fra produktionens foderanlæg. Der vil være en emission af lugt fra stalde. Lugtgenerne fra stalde kan begrænses ved hyppig og grundig rengøring af staldafsnittene og udstyr.

Lugt fra stalde vil dog altid i en vis udstrækning afhænge af landmandens indsats vedr. rengø-ring og staldhygiejne.

5.2. Fluer og skadedyr

Vilkår:

5.2.1. Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres, at sengebåse og lig-nende samt foderarealer holdes tørre, at dyrene holdes rene, at støv- og smudsbe-lægning i stalde fjernes, og at fodringsystemer holdes rene.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra fluer og gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.).

Forebyggelse af flueplage kræver først af alt en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne. Derudover kan der sættes ind med bekæmpelse på særlige steder eller i særlige situationer.

Det er husdyrbrugets almindelige pligt, at holde stalde, lagre og andre anlæg i forsvarlig rotte-sikret stand. Derudover holdes i videst mulig omfang ryddeligt omkring ejendommen, for at undgå at tiltrække skadedyr.

Der er ikke ændringer i tiltag til begrænsning af fluer og skadedyr i forhold til ejendommens eksisterende miljøgodkendelse, og vilkår vedr. fluebekæmpelse mv er fortsat glædende for hele ejendommen.

Kommunen vurderer, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende.

5.3. Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner

De væsentligste stationære støjkluder fra husdyrbruget er ventilationsanlæg, gyllepumper, foderanlæg samt den daglige brug af traktor og transporter til og fra ejendommen. Der må endvidere påregnes støj fra dyrene, når de flyttes til og fra ejendommen og mellem staldafsnittene. Hovedparten af de stationære støjkluder er placeret inde i bygningerne.

Fra anlægget kan der fremkomme støvgener i forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler. I forbindelse med transporter til og fra markerne samt ved markarbejde kan der opstå støvgener i lokalområdet.

Eventuelle lysgener fra ejendommen kan stamme fra staldanlæg, hvor der er tændt lys om aftenen.

Det er kommunens vurdering, at eventuelle støj- og støvgener samt belysningen på ejendommen ikke vil medføre væsentlige gener for naboer eller for trafikanter.

5.4. Transport

I tillægget til miljøgodkendelse skal der indgå en vurdering af, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlig miljømæssige gener for de omboende. Færdsel på offentlig vej reguleres derimod af færdselsloven og håndhæves af politiet. Forhold vedrørende private fællesveje administreres af kommunen som vejmyndighed efter privatvejsloven.

Hovedparten af transporter til og fra ejendommen med foderstoffer og afhentning af mælk samt gylletransporter sker i dagtimerne. Udbringning af husdyrgødning kan ske aften og nat i forårsperioden.

Transport af korn og halm sker primært i høstperioden og vil evt. også finde sted aften og nat. I forbindelse med høst af grovfoder, kan kørsel ligeledes finde sted aften og nat.

Kommunen vurderer, kørsel til og fra ejendommen ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området. Antallet af transporter fremgår af Bilag 1.

6. BEDRIFTENS PÅVIRKNINGER AF NATUR OG MILJØ

6.1. Ammoniakfordampning og naturområder

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Beregningerne bygger på det ansøgte projekt og de vilkår, der fremgår af de foregående afsnit.

Ifølge husdyrgodkendelsesloven er det et krav, at der skal ske en reduktion af ammoniakfordampningen på 30 % for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Beregningerne viser, at dette krav er opfyldt.

Kommunens vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg. Kommunens vurdering af påvirkningen med ammoniak skal tage udgangspunkt i driften fra før husdyrbruget udvidede første gang efter 1. januar 2007. I 2010 blev der givet godkendelse til udvidelse af husdyrbruget, vurderingen af påvirkningen med ammoniak tager således udgangspunkt i nudriften fra før udvidelsen i 2010⁷.

⁷ Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 1.627 kg N/år i nudrift ved godkendelsen i 2010 og 3.058 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelserne af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 1.431 kg N/år.

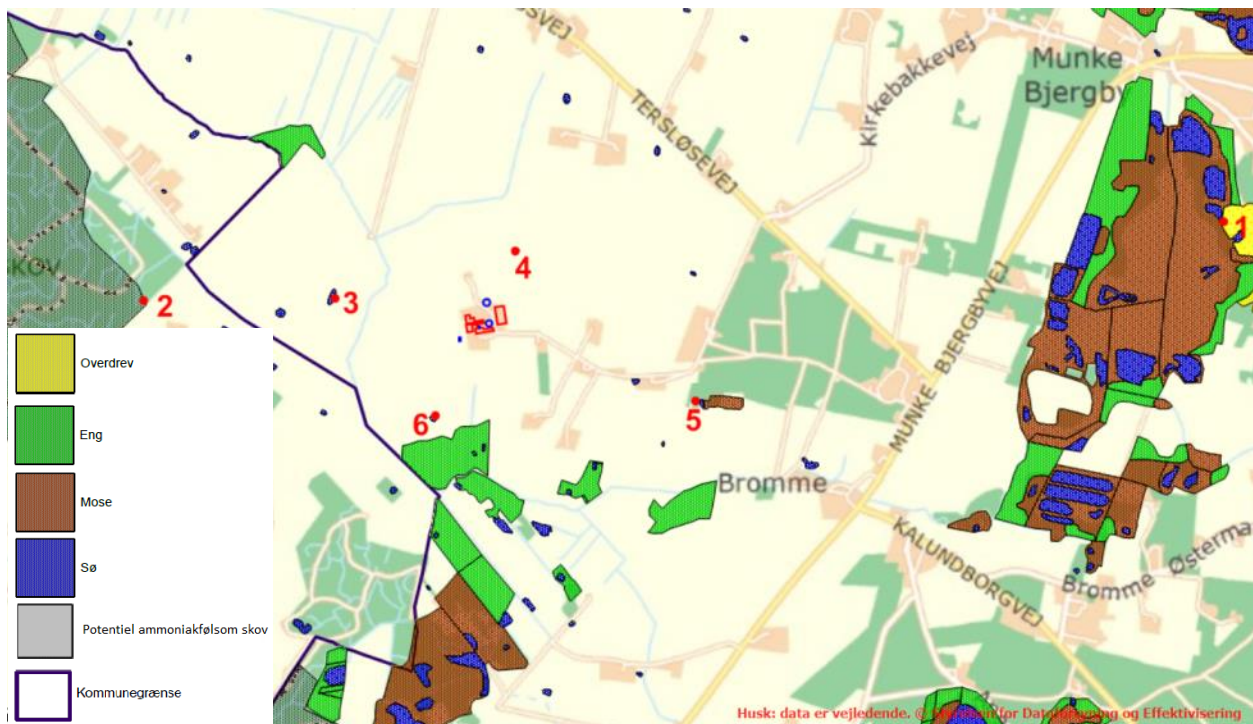
I nærheden af husdyrbruget er der ingen Natura 2000 områder (kategori 1-natur), men overdrev omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (kategori 2-natur) og flere mindre moser, enge og søer beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven, samt ammoniakfølsom skov (kategori 3-natur).

Den forøgede belastning af ammoniak fra stald og lager i 6 udvalgte naturpunkter (se nedenstående kort) er beregnet til 0,6 – 0,0 kg N/ha per år. Den samlede belastning af ammoniak fra stald og lager i nærmeste Natura 2000 og § 7 område er beregnet til 0,0 kg N/ha per år.

Kommunen vurderer, at udvidelserne:

- vil have en neutral effekt på naturen i Natura 2000 områder (kategori 1-natur)
- ikke vil påvirke naturarealer beskyttet efter husdyrgodkendelseslovens § 7 (kategori 2-natur) eller heder, moser, overdrev og skove (kategori 3-natur).
- vil have en neutral effekt på yngle-/rasteområder for arter beskyttede efter EF-habitatdirektivet bilag IV.

Kommunen vurderer samlet, at den projekterede udvidelse kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur.

Husdyrbrugets (rødt rektangel) beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-6 (rød prik).

Kommunens detaljerede vurdering af naturforholdene ses i Bilag 3.

6.2. Udbringningsarealer

Ved lov om ændring af bl.a. lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug⁸ er det imidlertid vedtaget at kommunerne fra den 02.03.2017 ikke længere skal stille vilkår, der vedrører husdyrbrugets udbringningsarealer. Udbringningsarealerne er derfor ikke en del af dette tillæg til miljøgodkendelse.

⁸ Lov nr. 204 af 28.02.2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love § 10 stk. 10.

Vilkårene i ejendommens miljøgodkendelse af 06.05.2010 vedrørende arealer bortfaldt den 01.08.2017 som følge af lov om ændring af bl.a. lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug⁹. Det drejer sig om vilkår 25, 26, 33 og 34. Vilkårene er derfor ikke medtaget i oversigten i Bilag 4.

7. EGENKONTROL, MANAGEMENT OG ALTERNATIVE LØSNINGER

7.1. Management og egenkontrol

Vilkår:

7.1.1. Der skal føres logbog over egenkontrol. Logbogen skal som minimum indeholde oplysning om:

- Til dokumentation for, at vilkår vedr. besætningens produktionsniveauer er overholdt, skal gødningsregnskabet kunne forevises.
- Dato for etablering og tømning af markstakke med ensilage noteres på et kortbilag, hvoraf ensilagestakkens placering også fremgår.
- Dato for eftersyn af tilbageløbssikringen i vandforsyningsanlægget.

Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

De nævnte registreringer skal opbevares i mindst 5 år. Tilsynsmyndigheden skal ved tilsyn have adgang til al den nævnte dokumentation, og tilsynsmyndigheden skal efter anmodning have tilsendt kopi af dokumentationen.

I ejendommens eksisterende miljøgodkendelse fra 06.05.2010 er beskrevet ansøgers redegørelse for management og egenkontrol ved den ansøgte udvidelse ændres ikke på management i forhold til det. Ejendommens beredskabsplan er opdateret i forbindelse med ansøgningen om tillæg og vedhæftet ansøgningen.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

I henhold til BREF (2003) er det BAT, at uddanne bedriftens personale, at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødskning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Det vurderes at ansøgning i forhold til management og egenkontrol lever op til kravet om BAT.

7.2. Alternative løsninger

Nedenfor ses ansøgers redegørelse for alternativer og 0-alternativer i forhold til det ansøgte. Ansøgers redegørelse er gengivet i kursiv.

Ejendommen er beliggende i et værdifuldt landbrugsområde, hvor der også er udpeget et særligt beskyttelsesområde i form af et potentielt vådområde for en del af arealet, hvor skovrejsning ikke er ønsket. Hvis planen ikke gennemføres, vil ejendommen bibeholde sit hidtidige udviklingstrin, men vil ikke følge udviklingen.

Dette er vurderet i forhold til de prognoser Landscentret i Århus har udsendt for fremtidige landbrug. Disse prognoser siger, at udviklingen i landbruget går i retningen af, at der bliver færre landbrug i Danmark, og de landbrug der er, bliver større.

Hvis landmanden ikke følger udviklingen, vil det i stedet svare til stilstand, og dette vil i mange tilfælde betyde, at virksomheden viger pladsen for andre og større virksomheder, som følge af udviklingen.

⁹ Lov nr. 204 af 28.02.2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love § 10 stk. 6.

Alternativet til det ansøgte projekt vil være etablering af en kvægproduktion på en anden ejendom. Den planlagte udvidelse udnytter imidlertid det eksisterende anlæg optimalt. Samtidig er ejendommen placeret fordelagtigt i forhold til natur og naboer, og vil derfor medføre en meget begrænset påvirkning af omgivelserne.

Et 0-scenarie på denne ejendom vil betyde, at der ikke sker en nødvendig udvikling, og at den løbende tilpasning af anlægget med udnyttelse af den bedst tilgængelige teknologi ikke vil finde sted. Samtidig vil den nødvendige økonomi til opretholdelse af produktionen ikke være til stede, og denne må med tiden afvikles.

Med udvidelsen lever produktionen op til de skærpede krav til BAT og 30 % ammoniakreduktion. Disse miljøforbedringer vil udeblive, hvis ikke udvidelsen gennemføres.

8. BILAG

Bilag 1. Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)

Ventilation af driftsbygninger		
Bygning nr.	Overtryk/undertryk/ andet	Bemærkninger
Bemærkninger: Alle stalde er naturligt ventilerede		

Spildevand				
Spildevandstype	Årlig mængde, ca. m ³		Opsamling / bortskaffelse	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Sanitært spildevand (drift)	-	-	-	-
Vaskeplads	50	50	Gylletank	Gylletank
Tagvand fra stalde	4.200	4.200	Diffus	Diffus
Malkestald/mælkerum	1.000	1.000	Gylletank	Gylletank
Ensilagepladser	420	840	Gylletank	Sprinkler
Bemærkninger: Der er indregnet 3.100 l rengøringsvand og drikkevandsspild pr. ko i gyllemængden.				

Forbrug af råvarer, energi og vand			
Ressource	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring (tanktype, bygning, indretning)
Diesellole til traktorer m.v.	15.000 l	20.000 l	1.800 l tank i maskinhus
Fyringsolie	-	-	-
Benzin	100 l	125 l	Dunk i maskinhus
Smøreolie	200 l	250 l	Maskinhus
Halm til halmfyr	-	-	-
Kunstgødning	Efter behov	Efter behov	Mark/gårdspads
Indkøbt foder	550 tons	690 tons	
Pesticider	-	-	Maskinstation
Kemikalier	Ca. 700 l	Ca. 850 l	Malkestald
Elforbrug til lys, opvarmning m.v.	114.000 kWh.	150.000 kWh.	-
Drikkevand og vaskevand (drift)	10.400 m ³	14.560 m ³	Egen boring
Andet			
Bemærkninger:			

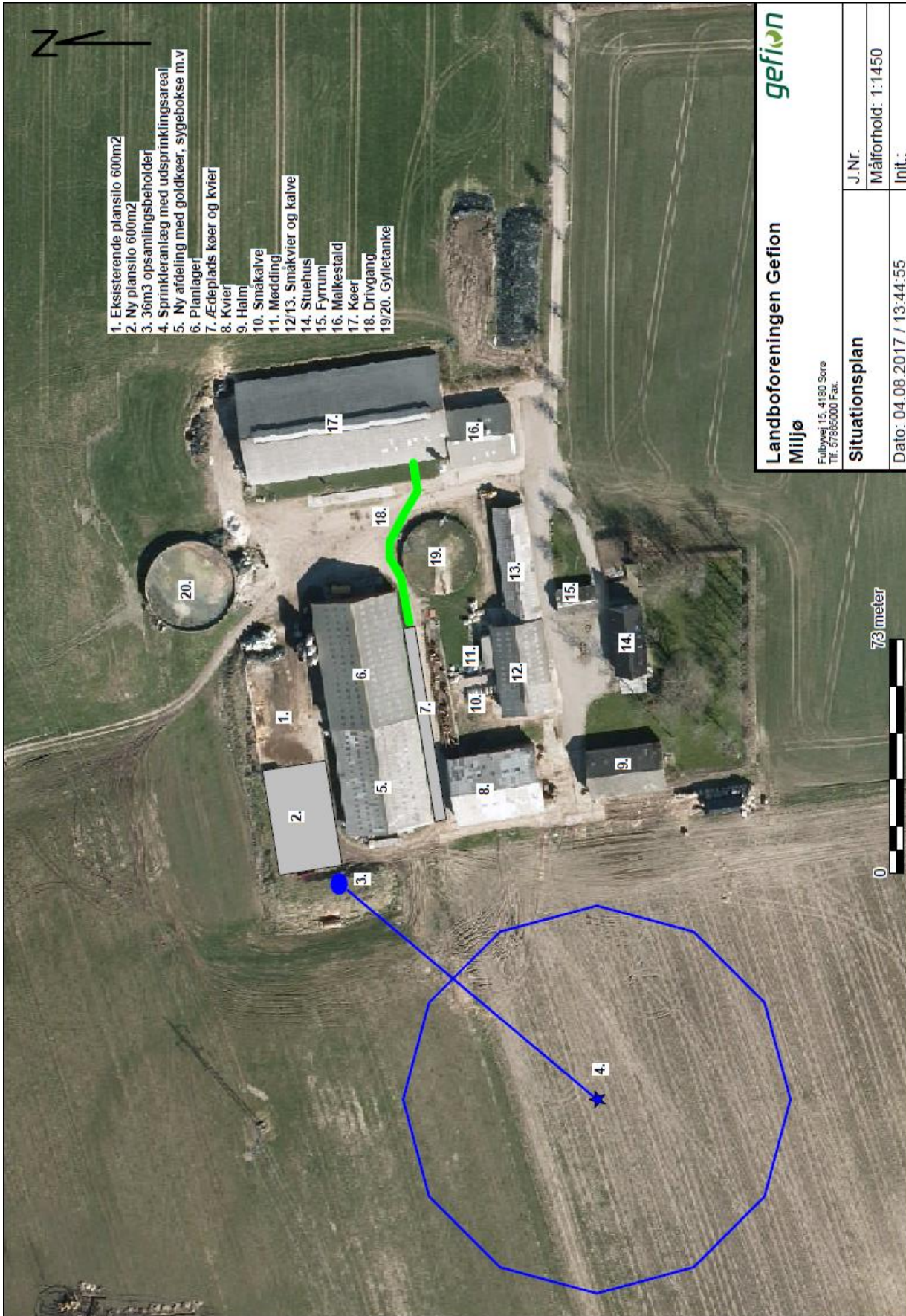
Transport til og fra ejendommen						
	Antal/mængde pr. år		Kapacitet pr. transport		Antal transporter pr. år	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Levende dyr						
- 2-ugers tyrekalve	2 Stk.	3 Stk.	50 Stk.	50 Stk.	6	6
- Slagtekøer	4 Stk.	5 Stk.	20 Stk.	20 Stk.	24	24
Døde dyr/tyrekalve	10/110	12/150	20	20	52	52
Indkøbt foder	550 tons	690 tons	30 t	35 t	18	20

Grovfoder	3.900 tons	5.520 tons	32	28	120	195
Afhentning af mælk	3.640 t	4.900 t	40 t	52 t	183	183
Gylle	5.808	5.808	40 t	40 t	145	145
Dybstrøelse	350 m ³	1.522 m ³	20 t	20 t	18	76
Halm fra lager i lejet lade	1.200 rundbal.	2.000 rundbal.	12	12	100	167
Dieselolie	15.000 l	20.000 l	10.000 l	10.000 l	6	8
Fyringsolie	-	-	-	-	-	-
Andet					24	24
Transporter i alt					696	900
Gennemsnitligt antal pr. dag					1,9	2,5
Bemærkninger:						

Affald		
	Opbevaring	Bortskaffelse
Dagrenovation	Container	Kommunal ordning
Døde dyr	CAP	DAKA
Landbrugsplast	Container	St. Merløse transport
Papir/nylonsække	Container	St. Merløse transport
Klinisk risikoaffald	-	Kommunal ordning
Emballage fra sprøjtemidler	Container	Kommunal ordning
Rester af sprøjtemidler	Ingen	Miljøbilen
Spildolie	Maskinhus	Avista Oil Danmark A/S
Oliefiltre	Ingen	Kommunal ordning/værksted
Akkumulatorer	Ingen	Kommunal ordning/værksted
Dæk	Bag maskinhus	Kommunal ordning/værksted
Jern/metal	Bag maskinhus	Produkthandler
Spraydåser	Maskinhus	Genbrugsplads
Lysstofrør	Maskinhus	Genbrugsplads
Elektronisk affald	Maskinhus	Genbrugsplads
Andet		
Bemærkninger:		

Støjklider			
Type	Driftsperiode	Tiltag til begrænsning af støj	Placering
Ventilation	Ingen	-	-
Korntørring	Ingen	-	-
Malkeanlæg	2 gang i døgnet	Ingen	Inde i bygning
Foderanlæg	½ t dagligt	Ingen	I lade
Kompressor	-	-	-
Gyllepumper	10 min dagligt ved køer/ 1 gang md. ved kvier	elpumpe	Nedgravet
Daglig brug af traktor	6-22	Ingen	Gården
Transport af levende dyr	Dagtimer	Ingen	Gården
Bemærkninger:			

Bilag 2. Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre

Bilag 3. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder

Retsgrundlag

Sorø Kommune har vurderet, om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning¹⁰. Kommunen har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i husdyrgodkendelsesloven¹¹. Endvidere har kommunen vurderet, om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-områder og/eller yngle- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt¹². Her ved har kommunen sikret sig, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelige med hensynet til omgivelserne¹³.

Kommunens vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg. Kommunens vurdering af påvirkningen med ammoniak, skal tage udgangspunkt i driften fra før husdyrbruget udvidede første gang efter 1. januar 2007. I 2010 blev der givet godkendelse til udvidelse af husdyrbruget og vurderingen af påvirkningen med ammoniak tager således udgangspunkt i nudriften fra før udvidelsen i 2010¹⁴.

Beskyttet natur (naturbeskyttelses-, husdyrgodkendelsesloven og habitatdirektivet)

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden. Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår i en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m² og for moser, også hvis de ligger i tilknytning til søer eller vandløb.

Husdyrgodkendelseslovens § 7 fastsætter en beskyttelse af en række konkrete ammoniakfølsomme naturtyper. Inden for de internationalt beskyttede Natura 2000-områder (kategori 1-natur) kan der således maksimalt tillades en total ammoniakbelastning på 0,2 – 0,7 kg N/ha/år, afhængig af antallet og størrelsen af øvrige husdyrbrug i nærområdet. Samme lov fastsætter også beskyttelsen mod ammoniak på udvalgte naturtyper uden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om højmoser, lobeliesøer, heder over 10 ha samt overdrev over 2,5 ha (kategori 2-natur), der er beskyttet mod en total ammoniakbelastning på mere end 1 kg N/ha per år, fra et givent husdyrbrug¹⁵.

Beskyttelsesniveauet på øvrige heder, moser og overdrev beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove (kategori 3-natur) beror på en konkret vurdering af, om der er tale om et naturområde af særlig regional eller lokal interesse¹⁶.

Naturkvaliteten vurderes dels efter områdets struktur, dvs. vegetationssammensætning, drift af arealet herunder evt. afgræsning samt naturtypekarakteristiske strukturer. Desuden vurderes kvaliteten i forhold til diversiteten og artssammensætning på arealet, samt arternes følsomhed overfor ammoniak. Registrerede plantearter kategoriseres i denne sammenhæng som hhv. særligt værdifulde, positive, typiske, problematiske eller øvrige på baggrund af en artsliste udarbejdet af DMU. Endelig vurderes arealets værdi som levested for fredede eller rødlistede arter

¹⁰ Jf. § 23 pkt. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

¹¹ Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

¹² Jf. §§ 6, 7 og 10 i Bekendtgørelse nr. 926 af 27.06.2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

¹³ Jf. § 19 pkt. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

¹⁴ Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven

¹⁵ Jf. Bilag 3, A, Nr. 2 i Bekendtgørelse nr. 211 af 28.02.2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

¹⁶ Jf. Bilag 3, A, Nr. 3 i Bekendtgørelse nr. 211 af 28.02.2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

af planter og dyr og som yngle- og rasteområde for arter beskyttede efter habitatdirektivet (Bilag IV-arter).

Herudover inddrages en række øvrige forhold i vurderingen af krav til den maksimale ammoniakbelastning. Det gælder områdets:

- Status i kommuneplanen, herunder om det er omfattet af en udpegning som værdifuldt naturområde, økologisk forbindelse, rekreativt område eller værdifuldt kulturmiljø
- Status i forhold til fredninger, handleplaner for naturpleje eller anden planlagt naturindsats

Endelig inddrages hensynet til områdets ammoniakfølsomhed i forhold til den ammoniaktilførsel arealet modtager fra andre kilder. Det vil dels sige den generelle baggrundsbelastning i området, men også tilførslen fra konkrete lokale kilder, såsom husdyrbruget nuværende produktion, samt udbringning af gødning på nærliggende arealer.

Påvirkning af natur

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 1.627 kg N/år i nudrift ved udvidelsen i 2010 og 3.058 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelserne af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 1.431 kg N/år.

Natura 2000 (Kategori 1- natur)

Screening

Nærmeste Natura 2000 område er Nordlige del af Sorø Sønderkov (EF-habitatområde 141), der ligger omkring 8 km sydøst for driftsbygningerne.

Da driften af husdyrbruget ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer Kommunen, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden, er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Konsekvensvurdering & Konklusion

Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-områder.

Kategori 2- natur

I nærheden af ejendommen er der registreret naturtyper omfattet af kategori 2 f.eks. overdrev større end 2,5 ha eller højmose (Fig. 1).

Naturpunkt 1:

Et overdrev over 2,5 ha og dermed et § 7 areal. Området består af stærkt kuperede arealer i et tidligere råstofudgravningsområde, der funktionelt fungerer som ét overdrev.

Arealet ligger i område udpeget som naturområde og økologisk forbindelse i Kommuneplan 2013. Tålegrænsen for overdrev ligger i intervallet 10 - 20 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning (nedfaldet fra andre kilder) med kvælstof er 11,8 kg N/ha per år. Tålegrænsen for naturtypen kan være overskredet allerede ved den generelle baggrundsbelastning.

Da området er kategori 2- natur må totalbelastningen med ammoniak fra stald og lager på arealet ikke overskride 1,0 kg N/ha per år.

Efter udvidelserne tilføres samlet 0,0 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den tilladte totalbelastning på 1,0 kg N/ha per år for § 7 området.

Kategori 3- natur

I nærheden af husdyrbruget er der registreret flere moser, enge og vandhuller beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 (Fig. 1). Det er kommunens vurdering, at der derudover ligger ammoniakfølsom skov nær husdyrbruget.

For kategori 3-natur gælder, at kommunen ikke kan fastsætte krav om en samlet, maksimal merdeposition på mindre end 1,0 kg N/ha per år, men kan dog efter konkret vurdering tillade mere end 1 kg N/ha per år.

Naturpunkt 2:

Nordruplund Skov beliggende i Slagelse Kommune, som kommunen vurderer til at være ammoniakfølsom jf. husdyrgodkendelseslovens kriterier herfor¹⁷. Området, der ligger i et forholdsvis bakket terræn og gennemskæres af mange grøfter og mindre vandløb, fremstår på historiske målebordsblade (både 1862-1899 og 1928-1945) som hovedsageligt løvskov. Skoven optræder ligeledes på Naturstyrelsen kortværk over arealer med lang skovkontinuitet (arealer der har været skov i minimum 200 år), der understøtter biodiversitet. Arealet ligger i et område, der er udpeget som kerneområde i kommunens naturnetværk i Slagelses Kommuneplan 2013. Området er ikke fredet og der er p.t. ingen handleplaner for naturpleje. Tålegrænsen for skove ligger i intervallet 10 - 20 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 11,8 kg N/ha per år.

Ved udvidelsen tilføres 0,1 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I). Det er i dette tilfælde ikke nødvendigt at stille krav til den maksimalt tilladte merbelastning med ammoniak på arealet, da denne ikke overskrider 1,0 kg N/ha per år, hvilket er det skrappeste krav kommunen kan stille til kategori 3- natur.

Øvrige naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3

I nærheden af husdyrbruget er der registreret flere søer og enge beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 (Fig. 1).

Resultater af en udvidelse af en produktion i en merbelastning på over 1 kg kvælstof til et naturområde, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, skal kommunen vurdere, om denne merbelastning vil føre til en ændring af naturområdets tilstand.

Naturpunkt 3-6:

Fire søer på mere end 100 m², der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Det er i dette tilfælde ikke nødvendigt at stille krav til den maksimalt tilladte merbelastning med ammoniak på arealerne, da der ved udvidelserne tilføres mellem 0,6 og 0,1 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den tilladte merbelastning på 1,0 kg N/ha per år for naturområdet.

Kommunen vurderer samlet, at ammoniakbelastningen fra stald og lager har en neutral effekt for de berørte arealer (naturpunkt 1-6, Tabel I).

Påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter

Yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV, er beskyttet mod beskædige og ødelæggelse.

Screening

Sorø Kommune har ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV i nærheden af husdyrbruget, men følgende arter omfattet af bilag IV kan have yngle- eller rasteområder på arealer i nærheden.

Flere arter af Flagermus findes udbredte i det meste af kommunen, ofte tilknyttet gammel skov (kategori 3 natur). Arterne vurderes dog generelt ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Eremit *Osmoderma eramita* findes i Natura 2000 området nr. 160, Nordlige del af Sorø Sønder-skov (EF-habitatområde nr. 141), hvor den er det væsentligste udpegningsgrundlag. Arten er

¹⁷ Jf. Bekendtgørelse nr. 211 af 28.02.2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, bilag 3, A, nr. 3.

knyttet til gamle løvtræer med smuldfyldte hulheder, typisk i gammel skov (kategori 3 natur). Arten vurderes generelt ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Hasselmus *Muscardinus avellanarius* findes i dele af kommunens sydvestlige hjørne, hvor den især er knyttet til tæt skov under 10 m højde med stor artsdiversitet af træer og buske og mange brombærbuske, tjørne- og rønnebærtræer. Arten vurderes generelt ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Odder *Lutra lutra* forekommer i kommunen i en tynd bestand tilknyttet Åmose Å systemet, hvor den indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område nr. 156, Store Åmose, Skarre Sø og Bregninge Å (EF-habitatområde H137). Arten lever overvejende i beskyttede vandløb og tilknyttede moser, søer, skov mv. Den vurderes generelt ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Spidssnudet frø *Rana arvalis*, Løvfrø *Hyla arborea*, Stor vandsalamander *Triturus cristatus* og Markfirben *Lacerta agilis*, findes alle i dele af Kommunen. Strandtudse *Bufo calamita* forekommer i grusgravsområder omkring Lyng Huse/ Stokkehuse/ Bromme. Disse arter kan potentielt alle blive negativt påvirket af øget ammoniaktilførsel til deres yngle- og rasteområder. Eksempelvis kan dette medføre forringet vandkvalitet i ynglevandhuller for padder eller det kan skabe øget tilgroning af lysåbne naturtyper, hvilket bl.a. medfører et ændret mikroklima med lavere temperatur, samt forringelser i fødeudbuddet til skade for både padder og firben. Yngle- og rasteområder for disse arter i området vil normalt begrænse sig til områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Konsekvensvurdering & Konklusion

Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på de nævnte bilag IV arter.

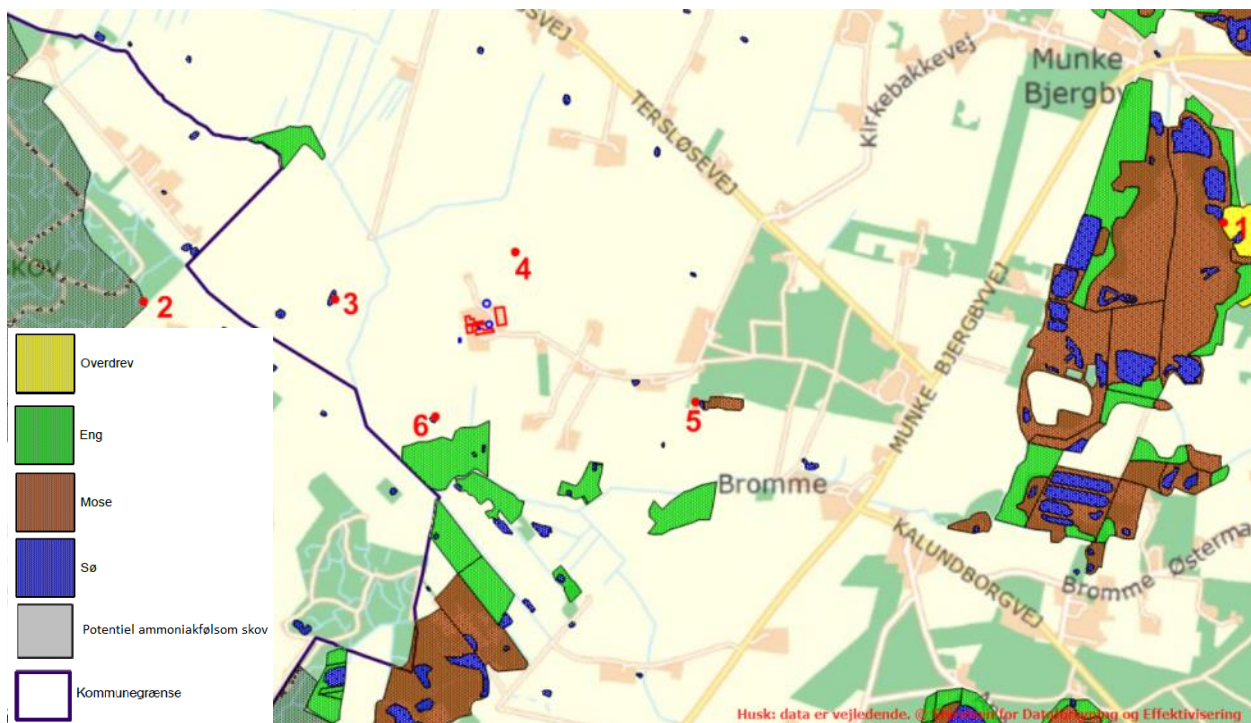
Øvrige bemærkninger

Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, beregning af ammoniakbelastning i husdyrgodkendelse.dk samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

Tabel I: Beregnet ammoniakbelastning i udvalgte naturpunkter.

Naturpunkt	1	2	3 - 6
Naturtype	Overdrev	Skov	Søer
Natur-kategori	2	3	-
Vurderingsmetode*	C	C	C
Tålegrænse (kg N/ha per år)	10 - 20	10 - 20	-
Baggrundsbelastning (2014) (kg N/ha per år)	11,8	11,8	11,8
Merdeposition fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,0	0,1	0,6-0,1
Tilladt merdeposition (kg N/ha per år)	-	(1,0)	(1,0)
Totalbelastning fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,0	0,2	1,3-0,2
Tilladt totalbelastning (kg N/ha per år)	1,0	-	-
Afstand fra stald og lager til naturpunkt [^] (m)	2.650	1.100	200 - 775
Planstatus	Naturområde og Økologiskforbindelse	Naturnetværk, kerneområde	-

*Vurderingen er foretaget ud fra metode C) naturvurdering kontor (på basis af luftfotos, topografi, tidligere besigtigelser, planstatus mv.). [^]Afstand fra stald og lager er opgivet som kortest afstand fra nærmeste stald/lager til naturpunktet.

Figur 1. Husdyrbrugets (rødt rektangel) beliggenhed i forhold til naturpunkt 1-6 (rød prik).

Bilag 4. Oversigt over vilkår

I oversigten er medtaget de vilkår, som kommunen vil fokusere på i miljøtilsynet fremover. I godkendelsen af 06.05.2010 fremgår flere vilkår, der ikke er medtaget herunder. Det er enten, fordi de er erstattet af generelle regler i bl.a. husdyrgødningsbekendtgørelse, eller bortfaldet som følge af dette tillæg eller ændringer i lovgivningen¹⁸.

Desuden er en række "genebestemte" vilkår fra godkendelsen af 06.05.2010 vedr. lugt-, støv-, lys- og støjgener ikke medtaget i oversigten. De er forsat gældende. Kommunen kontrollerer dem dog som udgangspunkt først ved formodning om overskridelser eller ved henvendelser vedr. gener, men ikke ved rutinemæssige miljøtilsyn.

Husk at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i godkendelsen eller tillægget.

Generelle vilkår

Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgning og vedlagte miljøtekniske redegørelse. (*vilkår 1 miljøgodkendelse 06.05.2010*)

Årsproduktion

Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor (*vilkår 3.1.1. dette tillæg*):

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Aldersgrænser	Antal årsdyr	DE
Jerseykøer. Sengestald m. fastgulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time	17		240	272,88
Jerseykøer. Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv	17		5	5,68
Småkalve, Jersey. Dybstrøelse, kort ædeplads med fast gulv	12 & 13	2 - 6 mdr.	56	11,92
Kvier/stude, Jersey. Spaltegulvsbokse	12 & 13	6 - 24 mdr.	56	19,64
Småkalve, Jersey. Dybstrøelse hele arealet	10	0 - 2 mdr.	28	4,89
Kvier/stude, Jersey. Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)	8	6 - 24 mdr.	100	35,08
Jerseykøer. Dybstrøelse, lang ædeplads med spalter (kanal, linespil)*	5 og 7		105	126,93
Dyreenheder i alt				477,02

¹⁸ Lov nr. 204 af 28.02.2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Landbruget har udarbejdet en beredskabsplan. Beredskabsplanen skal mindst 1 gang årligt gennemgås, så det sikres, at den indeholder opdaterede

- Procedurer, der beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb m.m.
- Opgørelser over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller der kan skaffes med kort varsel, og kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal være let tilgængelig for personalet på virksomheden, og være tilgængelig i en udgave på et sprog, som personalet kan forstå. Personalet skal mindst en gang årligt gøres bekendt med planens indhold og placering (*vilkår 10 miljøgodkendelse 06.05.2010*)

Ensilage

Ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før ensilage igen må placeres på samme sted. I tilfælde af etablering af ensilage i markstak skal tidspunkt for placering og tømning samt placeringen noteres på et kortbilag i driftsjournalen. (*vilkår 3.3.1. dette tillæg*)

Øvrige produktionsforhold - herunder bl.a. olie og affald

Kommunens forskrift for opbevaring af olie og kemikalier skal følges. (*vilkår 3.4.1. dette tillæg*)

Vandinstallationerne til landbrugsproduktionen skal indrettes efter anvisningerne i DS/EN1717 om tilbagestrømningssikring, jævnfør – Rørcenteranvisning015. Tilbagestrømningssikringen skal efterses af en særlig sagkyndig med højst 12 måneders inter val. (*vilkår 3.4.2. dette tillæg*)

Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. (*vilkår 21 miljøgodkendelse 06.05.10*)

Medicinalaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. (*vilkår 23 miljøgodkendelse 06.05.10*)

Skadedyr

Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres, at sengebåse og lignende samt foderarealer holdes tørre, at dyrene holdes rene, at støv- og smudsbelægning i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene. (*vilkår 5.2.1. dette tillæg*)

Der skal på ejendommene foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium (nu Aarhus Universitet). (*vilkår 13 miljøgodkendelse 06.05.10*)

Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr. (*vilkår 14 miljøgodkendelse 06.05.10*)

Husdyrgødning

Mindst 94 % af den faste husdyrgødning skal bringes direkte ud fra stald og til nedpløjning. Dokumentation for at dybstrøelsen er kørt direkte ud til nedpløjning skal fremgå ved:

- Tidspunkt for udbringning af dybstrøelsen noteres i mark- og gødningsplanen. (*vilkår 27 miljøgodkendelse 06.05.10*)

Egenkontrol

Der skal føres logbog over egenkontrol, denne skal som minimum indeholde oplysning om:

- Til dokumentation for, at vilkår vedr. besætningens produktionsniveauer er overholdt, skal gødningsregnskabet kunne forevises.
- Dato for etablering af markstak med ensilage noteres på et kortbilag, hvoraf ensilagestakens placering også fremgår.
- Dato for eftersyn af tilbageløbssikringen i vandforsyningsanlægget. (*vilkår 7.1.1. dette tillæg*)
- Dato for etablering og udspreddning af markstak (dybstrøelse) noteres på et kortbilag, hvoraf markstakkens placering også fremgår.
- Dato for rengøring, servicering og udskiftning af staldmekanik.
- Tidspunkt for transport af dyr til og fra ejendommen samt levering af foder, der ligger udenfor, tidsrummet mandag til fredag kl. 6.30-18.
- Registrering af den månedlige aflæsning af vandforbruget.
- Registrering af konstateret vandspild med angivelse af hvad, der har givet anledning til vandspild, samt dato.
- Registrering af den kvartalvise aflæsning af energiforbruget.
- Registrering af en-dagsfoderkontrol. (*vilkår 37 miljøgodkendelse 06.05.10*)